

Oude Kerk, zondag 26 maart 2023
Vijfde zondag in de Veertigdagentijd

Doe mij recht

Ontmoetingsdienst

ds. Johan Meijer

gelezen: Ezechiël 27: 1-14; Johannes 11:1-16

titel: Welk bewijs heb je nodig om iemand te kunnen vertrouwen?

overdenking

*gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God,*

I

de Veertigdagenkalender van Petrus, misschien kent u deze kalender: iedere dag een tekst, een gedachte, een vraag, een suggestie – gaf twee weken geleden als suggestie om eens te kijken naar een aflevering van de TV-serie ‘The Chosen’. Dat is een Amerikaanse serie over het leven van Jezus, die in Nederland door de EO werd uitgezonden, een paar maanden geleden. Je kunt de serie nog zien als je NPO-plus hebt. Ik volgde de tip. En zag de afleveringen over ontmoetingen van Jezus met Maria van Magdala en de Samaritaanse vrouw aan de Jacobsbron.

II

Verfilmingen van Bijbelverhalen vind ik altijd wat lastig. Want het Woord kun je eigenlijk niet in beeld brengen. En het is altijd één bepaalde invalshoek, en bij verfilmingen komen die veelal uit een hoek die de Bijbel nogal letterlijk neemt dat geldt voor the Chosen ook. En toch heeft het kijken me aan het denken gezet, en kwam er een boeiend thema naar voren. Het gaat erom wàt het is dat mensen in Jezus doet geloven. Wàt het is dat hem betrouwbaar maakt. Wàt het is dat voor mensen het bewijs is dat Hij betrouwbaar is.

III

In het Johannes-evangelie gaat het om tekenen die Jezus verricht, waardoor mensen die die tekenen zien en meemaken tot geloof in Hem komen. De eerste, een heel bekende is dat op de Bruiloft van Kana water wijn wordt: ‘zo laat hij zijn glorie verschijnen en komen zijn leerlingen tot geloof in hem’ zegt Johannes dan. Bij het verhaal over de Samartiaanse vrouw aan de Jacobsbron vertelt Jezus de vrouw delen van haar levensgeschiedenis die hij logischerwijs niet kàn weten. Hij vertelt haar precies hoe haar geschiedenis met mannen is verlopen, zonder oordeel, hij duidt de feiten aan, en zij ziet in dat zijn kennis uit een andere bron komt, een bron van Andersweten en een Bron van Nietoordelen. Zij kennis en zijn milde houding komt uit de Bron van Leven, heeft met God te maken, is Goddelijk van aard. Hetzelfde met Maria van Magdala, in The Chosen leert haar vader haar een Bijbeltekst als zij bang is, als kind al leed Maria aan ernstige angsten. Dan citeert haar vader Jesaja 43. “Wees niet bang, want Ik ben bij je; Ik heb je bij je naam geroepen: je bent van Mij.” Als zij volwassen is en haar angsten steeds heftiger zijn geworden en niemand zich er raad mee weet, gaat Jezus naar haar toe. Hij weet dat hij bij haar moet zijn. En hij citeert deze tekst en dan dringt tot haar door: deze man, die logischerwijs niet weet dat deze tekst zo belangrijk voor me is, is speciaal voor mij gekomen en citeert deze tekst. En op dat moment wijken haar angsten en gaat zij Jezus volgen. Deze man met een bron van Andersweten en van Totale aanvaarding.

IV

Het is wel The Chosen die dit verhaal zo uitlicht, in de Bijbel staat alleen dat uit Maria van Magdala 7 demonen zijn uitgedreven. Maar het zet wel aan het denken. Wat maakt dat zij, dat de Samartiaanse vrouw, en de zuster van de dode en opgewekte Larzarus tot geloof komen, wat maakt dat zij zijn gaan vertrouwen, welk bewijs hebben zij nodig? Het zijn geen tovertrucs van Jezus, maar wel dat Hij zich openbaart als komend uit een andere werkelijkheid.

V

Al pratend over de Bijbelteksten van vandaag kwamen we bij de voorbereiding eerst bij het absurde. Vooral die best wel macabere beelden die Ezechiël laat zien. Dorre, kale botten en schedels, door de zon witgeblakerde beenderen, droger en doder kan niet. En dan het bevel om die beenderen tot leven te wekken: vlees op de botten, organen, huid, gave lichamen, maar nog zonder ziel. En dan de in-spiratie: adem van de Eeuwige, Geest van God, heilige Geest en heel dat leger van gedoden staat op en leeft. Dat kan toch helemaal niet? Dit lijkt wel horror, dit kan niet waar zijn. En wij moeten dat geloven? Nu is dat bij dit verhaal en bij eigenlijk alle visioenverhalen nog te duiden als symboliek. Denk ook maar eens aan al die absurde beelden in de Openbaringen. Die moeten symbolisch geduid worden. Die hebben een diepere, geestelijke laag, die werken zoals verhalen horen te werken, dat er een diepere laag wordt aangesproken, en dan krijgt dat verhaal over de tot leven gewekte dorre doodsbeenderen een prachtige nieuwe dimensie: er is Opstanding en Perspectief voor een volk dat geen toekomst meer ziet, voor een mens die niet in doorgang meer kan geloven. Het is een Paasverhaal, het is een Pinksterverhaal: wederopstanding en bezieling van het lichaam dat dood terneder lag.

VI

Maar dan het verhaal over de dode Lazarus, de dode en opgewekte vriend van Jezus, de dode en herrezen broer van Marta en Maria. Dat gaat over echte mensen, dat gaat over echte ontmoetingen, echte woorden. Dan wordt het veel lastiger om te kunnen geloven dat dit waar gebeurd is. En toch is het de lijn van Johannes om door de tekenen die mensen zien er geloof en vertrouwen ontstaat in Jezus. En wat daarin steeds door Jezus benadrukt wordt: het gaat uiteindelijk niet om Hèm, maar om de Glorie van God. Jezus maakt God betrouwbaar, Jezus laat God zien in de diepste kern van zijn ZIJN, zijn onvoorwaardelijke liefde voor mensen. Zijn Andersweten, namelijk het weten van het hart, zijn Andersoordelen, namelijk Aanvaarding in het diepst van je wezen. En waar mensen dat herkennen, worden zij geraakt tot in hun wezen.

VII

Het geraakt zijn in je wezen kan je gebeuren, zo nu en dan. In de ontmoeting met mensen, soms heb je dat, dat als je iemand treft die iets zegt, dat je vrij onmiddellijk weet dat het betrouwbaar is. Maar aan welke voorwaarden moet dat voldoen? Hoe weet je dat iemand betrouwbaar is? Hoe zie je dat? Hoe hoor je dat?

Klaske noemde een mooi voorbeeld...

Welk voorbeeld kun je daar aan toevoegen?

Vingers – met microfoon de zaal in – vragen

Samenvatten

VIII

Betrouwbaar zijn. Dat gevoel dat iemand betrouwbaar is. Dat komt heel mooi naar voren in een lied van Karel Eykman, het is een bewerking van Psalm 23, het staat als tekst in ons liedboek, bij lied 23D

Amen